

POWIATOWY PROGRAM
DZIAŁANIA NA
RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2004 – 2006

Kraków 2003 r.

Spis treści:

	Wstęp	2
1.	Zarys diagnozy problemów osób niepełnosprawnych w Gminie Miejskiej Kraków	5
1.1	Sytuacja osób niepełnosprawnych w Gminie Miejskiej Kraków	5
1.2	Starzenie się społeczności lokalnej Gminy Miejskiej Kraków	7
1.3	Ocena potrzeb osób niepełnosprawnych	10
2.	Działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych w Gminie Miejskiej Kraków	12
2.1	Instytucje administracji rządowej i samorządowej i ich zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych	12
2.2	Pomoc udzielana osobom niepełnosprawnym przez Gminę Miejską Kraków w 2003r.	19
3.	Cel strategiczny: zapewnienie warunków możliwie pełnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej Gminy Miejskiej Kraków	24
3.1	Priorytet 1: Sporządzenie diagnozy w zakresie niepełnosprawności w odniesieniu do społeczności lokalnej Gminy Miejskiej Kraków	24
3.2	Priorytet 2: Przeciwdziałanie marginalizacji zawodowej osób niepełnosprawnych	27
3.3	Priorytet 3: Integracja społeczna osób niepełnosprawnych	30
3.4	Priorytet 4: Zapewnienie właściwych warunków realizacji zadań pomocy osobom niepełnosprawnym	33
4.	Zasady wdrażania Programu	35
5.	Zasady monitorowania Programu	36
6.	Aneks Nr 1 – Harmonogram działań na rzecz osób niepełnosprawnych w 2004 r. w Gminie Miejskiej Kraków	

Wstęp

Na straży praw i wolności osób niepełnosprawnych w Polsce stoi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku.

Jest ona podstawowym aktem prawnym regulującym między innymi prawa osób niepełnosprawnych. W art. 32 określa fundamentalne prawo każdego obywatela do równego traktowania, a także zakaz dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Dalej w art. 69 nakłada na władze publiczne obowiązek udzielania osobom niepełnosprawnym pomocy w zabezpieczeniu ich egzystencji, przysposobieniu do pracy w drodze przeszkolenia zawodowego, pomoc w zakresie komunikacji społecznej, pozwalającej im żyć w społeczeństwie.

Konstytucja nakreśla zasady jakimi powinny kierować się władza ustawodawcza, władza wykonawcza, samorządy terytorialne działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Uchwałą z dnia 1 sierpnia 1997 roku uchwalił Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych regulującą prawa osób niepełnosprawnych, czyli „osób, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajami”. Ponieważ Polska zakończyła już pomyślnie negocjacje w sprawie członkostwa w Unii Europejskiej, koniecznością stało się dostosowanie polskich norm prawnych w zakresie standardów świadczeń i usług na rzecz osób niepełnosprawnych do obowiązujących w Unii.

Wdrożona z dniem 1 stycznia 1999 roku reforma ustrojowa państwa przyniosła szereg zmian w zasadach organizacji i działania władz publicznych. Powstały nowe struktury samorządu terytorialnego – powiaty, które przejęły szereg zadań o charakterze publicznym realizowanych wcześniej przez administrację rządową. Dotyczy to także działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zakres kompetencji poszczególnych służb, działających na rzecz osób niepełnosprawnych określony został przede wszystkim w Ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Podstawę do opracowania Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2004 – 2006, zwanego dalej Programem, stanowi artykuł 35 a ustawy, nakładający na powiaty obowiązek opracowywania i realizacji, zgodnych ze strategią rozwoju województwa, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania

praw osób niepełnosprawnych. Przepisy tej ustawy wskazują również inne podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań z niej wynikających.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym określiła zakres działania i zadania powiatu. Jednym z głównych działań powiatu jest wspieranie osób niepełnosprawnych. Powiat dysponuje instrumentami do realizacji tych działań w postaci edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, transportu, przeciwdziałania bezrobociu, współpracy z organizacjami pozarządowymi, kultury fizycznej i turystyki, nadzoru budowlanego i w zakresie tworzenia przyjaznego człowiekowi środowiska. Poszczególne Wydziały Urzędu Miasta Krakowa oraz jednostki organizacyjne Gminy Miejskiej Kraków wykonują liczne zadania na rzecz osób niepełnosprawnych określone ustawami, a także, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, podejmują szereg działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Jednym z zamierzeń Programu jest dążenie do stworzenia systemu, w ramach którego działania na rzecz osób niepełnosprawnych będą miały charakter spójny i zintegrowany.

Celem Powiatowego Programu Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest podniesienie świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców Krakowa, a także zapewnienie im godnego i możliwie pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym.

W Programie zdiagnozowano możliwie wszystkie aspekty życia osób niepełnosprawnych. Program wyznacza kierunki, w które powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Działania realizowane w ramach Programu zmiernają do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym, sportowym oraz rekreacji i turystyce; podnoszenia świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, eliminacji zjawiska niechęci czy wrogości do osób niepełnosprawnych, które są przyczyną ich społecznej alienacji.

Program jest efektem współpracy Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydziałów Urzędu Miasta Krakowa: Spraw Społecznych i Wydziału Edukacji, Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, a także organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Krakowa.

Program jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2001 - 2006.

Celem Programu jest przeciwdziałanie marginalizacji osób niepełnosprawnych i włączenie ich w życie społeczne poprzez:

- Umożliwienie osobom niepełnosprawnym zdobycia zawodu atrakcyjnego na otwartym rynku pracy bądź też zmiany lub podniesienia posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz zapewnienie możliwości korzystania z profesjonalnego poradnictwa zawodowego.
- Promocję przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych.
- Opracowanie i publikacje pakietu informacyjnego dla pracodawców na temat rodzajów dysfunkcji oraz elastycznych form organizacji pracy ułatwiających zatrudnianie osób niepełnosprawnych, związanych z tym ulg podatkowych.
- Podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych - kształtowanie właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych (koordynacja działań podejmowanych przez samorządy powiatowe i organizacje pozarządowe).
- Aktywizację środowiska osób niepełnosprawnych do działań na rzecz społeczności lokalnej, wykorzystanie potencjału tych osób.
- Propagowanie modelowych rozwiązań pomocy dla niepełnosprawnych i rodzin z osobą niepełnosprawną.
- Usuwanie barier architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się, transportowych.
- Poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych pod względem możliwości rehabilitacji, dostępności do kształcenia a także kultury, sportu i rekreacji.

1. Zarys diagnozy problemów osób niepełnosprawnych w Gminie Miejskiej Kraków

1.1 Sytuacja osób niepełnosprawnych w Gminie Miejskiej Kraków

Jak wynika z badań około 14,2% populacji naszego kraju, to osoby niepełnosprawne. W Polsce jest ich ponad 5 milionów, a według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego w 2010 roku liczba ta wzrośnie do 6 milionów osób.

Problem niepełnosprawności dotyka coraz częściej osoby w wieku poniżej 65 roku życia. Istotnym elementem zdiagnozowania populacji osób niepełnosprawnych winno być uwzględnienie wieku tych osób, stopnia niepełnosprawności i przyczyny powstania dysfunkcji. Szczególną uwagę należałoby zwrócić na integrację społeczną, wyrównywanie szans dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz kształtowanie postawy aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i uświadomienie możliwości wpływania na własną sytuację życiową. Niepełnosprawność jednego z członków rodziny GUS zaliczył do czynników zwiększających zagrożenie ubóstwem. W najtrudniejszej sytuacji są rodziny z niepełnosprawnymi dziećmi i te, w których głową rodziny jest osoba niepełnosprawna. Wśród gospodarstw, których głową rodziny jest osoba niepełnosprawna, stopa ubóstwa skrajnego wynosiła ok. 13%, a w gospodarstwach z dzieckiem niepełnosprawnym - 14%.

Według najnowszych danych Spisu Powszechnego, opracowanego przez GUS w 2002 roku, w województwie małopolskim zamieszkuje około 589,1 tys. dorosłych osób niepełnosprawnych. Według szacunków GUS natężenie niepełnosprawności nasila się wraz z wiekiem. Blisko 60% spośród osób niepełnosprawnych w województwie małopolskim to osoby w wieku poprodukcyjnym, co wyraźnie wskazuje na starzenie się społeczeństwa. W zakresie wieku osób niepełnosprawnych małopolska jest obszarem o tendencji odmiennej niż ogólnopolska.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, w oparciu o które Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych obliczył wartość środków finansowych przypadających w 2003 roku Gminie Miejskiej Kraków szacujemy, że w Krakowie jest ponad 2 600 dzieci niepełnosprawnych w przedziale wiekowym 0 – 14 lat i ponad 135 500 osób niepełnosprawnych w wieku powyżej 15 lat. Powyższe szacunki wskazują, że współczynnik niepełnosprawności w Krakowie wynosi 18,2% i jest wyższy od współczynnika niepełnosprawności w Polsce.

Ustalenie faktycznej liczby osób niepełnosprawnych, będących mieszkańcami Krakowa nie jest możliwe z uwagi na brak stosownych danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Obrony Narodowej. Szczegółowe informacje dotyczące wielkości populacji niepełnosprawnych mieszkańców Krakowa, uwzględniające podstawowe cechy demograficzne, będą możliwe do uzyskania po opracowaniu przez GUS danych z Narodowego Spisu Powszechnego. Program zakłada zbieranie informacji w tym zakresie, gdyż jednym z priorytetów jest sporządzenie diagnozy w odniesieniu do społeczności lokalnej Gminy Miejskiej Kraków.

Dane dotyczące osób niepełnosprawnych, którymi obecnie dysponuje Gmina Miejska Kraków zostały opracowane przez:

1. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Z danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności funkcjonującego w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w okresie od 1999 roku do końca roku 2002, liczba wniosków o ustalenie niepełnosprawności radykalnie wzrosła i wynosiła w 1999 roku - 2 661, w 2000 - 3 067, w 2001 - 4 335, w 2002 - 11 697. Największy wzrost liczby wniosków nastąpił w 2002. Był on spowodowany głównie wprowadzeniem zmian nakładających na Zespół obowiązek wydawania orzeczeń o niepełnosprawności dla osób przed ukończeniem 16 roku życia. Z roku na rok wzrasta również liczba wydawanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i niepełnosprawności. W 1999 roku wynosiła ona 2 269, podczas gdy w roku 2002 - 6 908. Najwięcej w omawianym okresie wydano orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a najmniej o znacznym. Wśród najczęściej rozpoznawanych schorzeń, będących przyczyną niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia były schorzenia narządu ruchu - 1 600 (różnego rodzaju zwyrodnienia kręgosłupa, schorzenia kończyn dolnych upośledzające sprawność poruszania się), schorzenia układu krążenia i układu oddechowego - 844. Najrzadziej jako przyczyna niepełnosprawności występował zespół autystyczny - 7 osób. W 2002 roku Zespół wydał 2 940 orzeczeń o niepełnosprawności osób przed ukończeniem 16 roku życia. Najczęstszymi przyczynami niepełnosprawności dzieci były: wrodzone lub nabyte ciężkie choroby metaboliczne, układu krążenia, oddechowego, moczowego, pokarmowego, układu krzepnięcia - 645 osób. Najmniej wydano orzeczeń z powodu upośledzenia umysłowego - 156.

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W 2002 roku z powodu niepełnosprawności pomoc uzyskało 9 675 rodzin; z powodu długotrwałej choroby 4 350 rodzin, w których żyją osoby niepełnosprawne. Ponadto środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będące w dyspozycji Ośrodka skierowano do ok. 5000 osób niepełnosprawnych.

3. Grodzki Urząd Pracy.

W Grodzkim Urzędzie Pracy w 2002 roku zarejestrowano 992 osoby niepełnosprawne, z czego 491 osób niepełnosprawnych nie wykazujących żadnego dochodu (w tym kobiety 271). W stosunku do liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych ogółem (30 132 osób, w tym kobiety - 15 957), niepełnosprawni stanowili 1,6% ogółu osób zarejestrowanych.

4. Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa.

W roku szkolnym 2002/2003 do samorządowych placówek oświatowych uczęszczało 6 226 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, wśród których najliczniejszą grupę stanowiły osoby upośledzone w stopniu lekkim - 1034 osoby; najmniej liczną z rozpoznaniem autyzmem 79 i zaburzeniami psychicznymi - 42 osoby.

5. Organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne, działające na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

Z danych podanych przez niektóre organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych wynika, że w obszarze ich zainteresowania pozostaje: 2003 osoby niewidome i niedowidzące, 1901 osób ze schorzeniami narządu ruchu, 195 osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, 430 osób niepełnosprawnych intelektualnie, 2959 – głuchoniemych i niedosłyszących, 138 dzieci niepełnosprawnych (w tym 31 dzieci poruszających się na wózkach inwalidzkich).

1.2. Starzenie się społeczności lokalnej Gminy Miejskiej Kraków

W 2001 roku mieszkańcy Krakowa stanowili ok. 1,9% ludności Polski i 23% mieszkańców nowego województwa małopolskiego. Miasto liczyło 740 737 mieszkańców (stałych i czasowych). Ludność Krakowa składała się w 47% z mężczyzn i w 53% z kobiet.

Wskaźnik feminizacji ludności miasta w ostatnich latach znajdował się na podobnym poziomie. Liczba mieszkańców Krakowa wzrastała systematycznie do końca lat osiemdziesiątych.

W ostatnich latach, podobnie jak w innych dużych miastach Polski, odnotowuje się spadek liczby mieszkańców. Decyduje o tym kilka czynników, między innymi:

- ujemny przyrost naturalny,
- nieznacznie dodatnie saldo migracji,
- suburbanizacja (odpływ ludności do stref podmiejskich, położonych poza granicami miasta).

Struktura ludności według wieku i płci jest pochodną minionych procesów demograficznych związanych z rzeczywistym przyrostem ilości mieszkańców miasta. Struktura ta jednocześnie wyznacza przyszłą sytuację demograficzną Krakowa. W strukturze ludności Krakowa zaznacza się przewaga kobiet oraz znaczny udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Niekorzystnym zjawiskiem jest starzenie się mieszkańców Krakowa. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się w stosunku do 1988 r. o ponad 6 punktów procentowych, natomiast w wieku poprodukcyjnym zwiększył się o przeszło 4 punkty procentowe.

W 2000 roku Urząd Statystyczny w Krakowie opublikował, opracowaną przez Departament Badań Demograficznych GUS prognozę ludności mieszkańców Krakowa do 2030 r. Przedstawiona prognoza jest prognozą pomigracyjną ludności zameldowanej w Krakowie na stałe i na okres czasowy, tzn. uwzględnia zmiany liczby mieszkańców wynikające z przyrostu naturalnego i salda migracji wewnętrznych i zagranicznych.

Na przestrzeni najbliższych 30 lat prognoza przewiduje przyrost mieszkańców Krakowa o 2,5%. Przewidywany przyrost liczby mieszkańców Krakowa jest konsekwencją zakładanego dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji w Krakowie.

W prognozowanej strukturze płci mieszkańców Krakowa zwiększy się przewaga liczebna kobiet w stosunku do mężczyzn, wskaźnik feminizacji liczony jako liczba kobiet na 100 mężczyzn wzrośnie z 113,1 do 114,7.

Z prognozowanej struktury wiekowej ludności wynika, że na przestrzeni najbliższych 30 lat będzie postępowało zjawisko starzenia się populacji Krakowa. Jest to związane przede wszystkim z obserwowanym od kilku lat spadkiem urodzeń oraz wydłużaniem się czasu trwania życia mieszkańców. Niezwykle trudno jest obecnie prognozować migracje, między innymi w związku z planowanym przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i związanymi z tym zmianami na rynku pracy, które mogą się stać podstawowym powodem migracji.

Zjawisko starzenia się społeczeństw należy obecnie do istotnych problemów, polega na stałym wzroście udziału ludzi starych w ogólnej liczbie ludności, żyjącej w poszczególnych krajach.

Powodem tego procesu jest:

- spadek poziomu urodzeń,
- wydłużanie się czasu trwania ludzkiego życia.

Prognoza rozwoju ludności Polski w wieku 65 i więcej lat na najbliższe lata zapowiada kontynuację trendu starzenia się.

W Krakowie, prognoza mieszkańców w wieku 65 i więcej lat na najbliższe lata, tak jak i tendencje ogólnopolskie, zapowiada kontynuację starzenia się społeczeństwa zamieszkującego w tym mieście, a tym samym wzrost liczby osób trwale niepełnosprawnych.

Tabela Prognoza ludności zamieszkałej w Krakowie w wieku 65 i więcej lat na lata 2000 - 2030.
Dynamika zmian.

<i>Lata</i>	<i>Ogólna liczba mieszkańców Krakowa</i>	<i>Procent ogólnej liczby ludności powyżej 65 roku życia</i>
1998	740,7 tys.	15,4%
2000	739,7 tys.	16,4%
2015	758,5 tys.	21,2%
2030	759,2 tys.	24,5 %

Socjalne konsekwencje starzenia się ludności to zapotrzebowanie coraz liczniejszej grupy osób na szeroki wachlarz usług, ułatwiających życie w warunkach ograniczonej sprawności ruchowej lub też innych braków utrudniających zaspokajanie codziennych potrzeb.

Argumenty natury demograficznej przemawiają za tym, że w ciągu najbliższych dziesięciu do dwudziestu lat nastąpi znaczny wzrost zapotrzebowania na świadczenia instytucjonalnej pomocy społecznej. Do najważniejszych zagadnień dla polityki społecznej w przyszłości, będą należeć zagadnienia związane z długookresowym planowaniem działalności i potrzebą uzasadnienia prowadzenia domów pomocy społecznej oraz organizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, czyli środowiskowych form pomocy. Zmiany

w strukturze demograficznej poszczególnych lokalnych społeczności (Kraków) powiązane są ze zmianami w strukturze gospodarstw domowych w Polsce i natury zdrowotnej, jak np. wzrost niepełnosprawności. Można przewidywać wzrost zapotrzebowania na świadczenia pielęgnacyjne i zwiększenie się liczby osób niepełnosprawnych, którego powodem będzie konieczność zapewnienia opieki coraz większej liczbie starszych i niepełnosprawnych osób, którym rodziny nie będą w stanie pomóc. Wynikać to może nie tylko z faktycznego braku tej rodziny, ile też oczekiwanego nasilenia skłonności młodszych członków do migracji. Zapotrzebowanie na miejsca w domach pomocy społecznej jest silnie powiązane nie tylko ze stanem zdrowia i poziomem sprawności, ale i z sytuacją rodzinną oraz ekonomiczną gospodarstw domowych.

Skutkiem reformy ustrojowej jest uwolnienie stawki czynszu za najem mieszkań, w wyniku czego wiele starszych osób utrzymujących się z rent i emerytur nie stać na opłacenie mieszkania i również z tego powodu mogą masowo ubiegać się o miejsca w domu pomocy społecznej.

Do niekorzystnych konsekwencji wzrostu odsetek osób w najstarszych grupach wiekowych, wśród całej populacji ludzi starych należy m.in. malejący potencjał pielęgnacyjny, wyrażający się stosunkiem liczby kobiet w wieku, co najmniej 50 lat do liczby osób w wieku emerytalnym. Coraz częściej osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe. Nawet jeżeli mieszkają z rodziną to następujące w ostatnim okresie zmiany pełnionych przez rodzinę funkcji, podejmowanie pracy przez kobiety, coraz dłuższy czas pracy powodują, że rodzina nie jest w stanie zapewnić osobom starszym i niepełnosprawnym opieki w wymaganym zakresie. Zatem populacja ta wymaga pomocy osób trzecich w postaci opieki nieformalnej świadczonej przez rodziny, a często instytucjonalnej w ramach zadań pomocy społecznej. Demograficzne starzenie się społeczeństwa i zmiany w strukturze gospodarstw domowych powodują, że rodziny w coraz mniejszym stopniu zdolne są samodzielnie sprawować opiekę nad ich starszymi i niepełnosprawnymi członkami. Przy braku odpowiedniej infrastruktury społecznej potrzeby seniorów w zakresie organizacji życia codziennego mogą pozostać częstokroć niezaspokojone.

1.3. Ocena potrzeb osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne z uwagi na ograniczenia wynikające z ich niepełnosprawności napotykać na liczne problemy w aktywnym uczestnictwie w codziennym życiu. Wśród najczęściej występujących potrzeb osób niepełnosprawnych należy wymienić kolejno:

Chęć zdobycia odpowiedniego zatrudnienia, a co za tym idzie konieczność organizacji systemu szkoleń i przekwalifikowań zawodowych, pozwalających na wykonywanie pracy zarobkowej na wolnym rynku pracy.

Wczesną interwencję i rehabilitację leczniczą dzieci niepełnosprawnych oraz ułatwienie dostępu do edukacji w celu zdobycia odpowiedniego wykształcenia.

Niewystarczająca specjalistyczna oferta edukacyjna dla dzieci z zaburzeniami w zachowaniu oraz z zaburzeniami psychiatrycznymi.

Brak odpowiednio dostosowanej bazy lokalowej w placówkach oświatowych do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych.

Konieczność likwidacji barier architektonicznych i urbanistycznych zarówno w miejscu zamieszkania jak i poza nim; likwidacji barier transportowych poprzez zakup taboru przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych.

Ułatwienie dostępu do informacji na temat możliwych form pomocy, porad specjalistycznych w tym umożliwienie uzyskiwania tych informacji oraz załatwiania spraw administracyjnych za pośrednictwem sieci Internet.

Uproszczenie procedur związanych z przyznawaniem pomocy osobom niepełnosprawnym oraz skrócenie okresu oczekiwania na pomoc.

Największy problem dla osób niepełnosprawnych stanowią bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania, jak również poza nim – brak odpowiednio przystosowanych mieszkań, a także całych budynków.

2. Działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych w Gminie Miejskiej Kraków

2.1 Instytucje administracji rządowej i samorządowej i ich zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych

Niepełnosprawni mieszkańcy Krakowa mogą uzyskać niezbędną pomoc w instytucjach administracji rządowej i samorządowej.

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Małopolski w Krakowie, aleja 29 Listopada 130 - budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego.

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. refundacja zakładom pracy chronionej zwiększonych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję,
2. realizacja umów zawartych ze Starostami w sprawie zwrotu kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w Starostwach,
3. realizacja programów Rady Nadzorczej PFRON skierowanych do organizacji pozarządowych: program „Partner” – wspieranie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych oraz program finansowania obchodów Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych
4. realizacja programów Rady Nadzorczej PFRON skierowanych do indywidualnych osób niepełnosprawnych: program „Student” – pomoc osobom niepełnosprawnym w zdobyciu wykształcenia na poziomie wyższym, program „Pegaz 2003” - pomoc w aktywizowaniu osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier transportowych i w komunikowaniu się, program „Komputer dla Homera 2003 ” – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania umożliwiającego rehabilitację zawodową i społeczną osób niewidomych i niedowidzących,
5. realizacja innych programów Rady Nadzorczej PFRON skierowanych do instytucji: program „Junior” – aktywizacja zawodowa absolwentów niepełnosprawnych, program „Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej” – aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących

pracy, program „Pitagoras” - pomoc osobom z uszkodzeniem słuchu, program „Papyrus” - wspieranie publikacji wydawnictw dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych, program „Pegaz 2003” - pomoc w dofinansowaniu likwidacji barier transportowych osób niepełnosprawnych – uczestników warsztatów terapii zajęciowej, program „Ku nowoczesności” - refundacja kosztów poniesionych przez zakłady pracy chronionej w związku z certyfikacją produktów lub usług.

- Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie ul. Basztowa 22 – budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego.

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. nadawanie statusu zakładu pracy chronionej,
 2. nadawanie statusu zakładu aktywności zawodowej,
 3. wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności – decyzje administracyjne II instancji,
 4. prowadzenie rejestru organizatorów turnusów rehabilitacyjnych,
 5. kontrola standardu usług świadczonych przez domy pomocy społecznej
- Małopolski Urząd Wojewódzki współpracuje z organizacjami pozarządowymi w oparciu o własny autorski „Program współpracy Wojewody Małopolskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej”. Jednym z priorytetów tego programu są działania w sferze niepełnosprawności. Obejmują one w szczególności: podtrzymywanie aktywności życiowej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz ułatwienie im uczestnictwa w życiu społecznym (programy integracyjne i terapeutyczne), a także tworzenie możliwości utrzymania we własnym środowisku osób starszych, przewlekle chorych, niedołączonych i niepełnosprawnych.

- Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie , ul. Basztowa 22 – budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego.

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. opracowywanie i realizacja wojewódzkich programów dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu
2. opracowywanie i realizacja wojewódzkich programów pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych,
3. opracowywanie i przedstawianie Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych informacji o prowadzonej działalności,
4. udzielanie pomocy zakładom pracy chronionej,
5. dofinansowanie budowy i rozbudowy obiektów służących rehabilitacji,
6. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej,
7. współpraca z organami administracji rządowej oraz powiatami i gminami w realizacji zadań wynikających z ustawy,
8. współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
9. opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów lub przyjmujących grupy turnusowe.

Działający w strukturach Urzędu Marszałkowskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej realizuje projekty dotyczące wsparcia środowiskowego osób niepełnosprawnych i rodzin z osobą niepełnosprawną. We współpracy z partnerami zagranicznymi prowadzi przedsięwzięcia mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

- Urząd Miasta Krakowa, Plac Wszystkich Świętych 3/4

Wydziały:

Wydział Spraw Społecznych, ul Grunwaldzka 8 – budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego.

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie dofinansowania przedsięwzięć podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych,
2. dofinansowanie do transportu osób niepełnosprawnych,
3. finansowanie programów profilaktyki zdrowotnej kierowanych do osób niepełnosprawnych,
4. wydawanie osobom niepełnosprawnym kart parkingowych i legitymacji do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej.

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych, ul Grunwaldzka 8 – budynek dostępny dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego.

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. analiza potrzeb osób niepełnosprawnych dotycząca m.in. możliwości dostępu do obiektów użyteczności publicznej, uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym (zgodnie z oczekiwaniami, kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami), leczenia, rehabilitacji i informacji, dotyczących swobodnego przemieszczenia się i powszechnego korzystania ze środków transportu, możliwości komunikacji międzyludzkiej w tym podejmowanie działań mających na celu stworzenie kompleksowej obsługi osób niepełnosprawnych w Urzędzie Miasta Krakowa,
2. opracowywanie projektów programów dotyczących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Grodzkim Urzędem Pracy,
3. proponowanie założeń do rocznych planów budżetowych dotyczących realizacji zadań wynikających z ustaw oraz przyjętych programów,
4. opracowywanie i opiniowanie projektów aktów normatywnych stanowionych przez organy Miasta dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych oraz inicjowanie i koordynowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie,
5. współpraca z przedstawicielami administracji rządowej, Pełnomocnikiem Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i miejskich jednostek organizacyjnych,
6. współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Krakowa dotycząca problematyki osób niepełnosprawnych w tym z Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie:

organizacji turnusów rehabilitacyjnych, warsztatów terapii zajęciowej, zespołów ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo, zespołów do realizacji zadań rekreacyjnych i sportowych, innych zespołów aktywności osób niepełnosprawnych, zgodnie z oczekiwaniami i potrzebami,

7. inicjowanie i koordynacja realizacji programów oświatowych, kulturalnych rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży będących osobami niepełnosprawnymi,
8. przedstawianie Prezydentowi Miasta Krakowa propozycji szczegółowych rozwiązań problemów poruszanych przez osoby niepełnosprawne,
9. inspirowanie tworzenia i wykorzystania baz danych dotyczących osób niepełnosprawnych.

- Wydział Edukacji, Plac Wszystkich Świętych ³/₄

Realizuje zadania z zakresu ustawy o systemie oświaty (Dz. U. Nr 67 poz. 329) na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej:

1. prowadzi przedszkola, szkoły i placówki, w tym dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
2. umożliwia kształcenie dzieci z różnymi niepełnosprawnościami, w tym dla dzieci znacznie upośledzonych, w formie zajęć rewalidacyjno - wychowawczych zespołowych i indywidualnych,
3. organizuje dowóz dla dzieci niepełnosprawnych,
4. organizuje w miarę potrzeb odpowiednią pomoc psychologiczną i pedagogiczną zgodnie z odrębnymi przepisami.

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, ul. Józefińska 14 oraz dziesięć Filii na terenie Gminy Miejskiej Kraków. Ośrodek realizuje między innymi zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:

1. dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego przez osobę niepełnosprawną na kontynuowanie działalności,
2. udzielanie osobie niepełnosprawnej pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej,
3. refundacja kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych przeprowadzonych u pracodawcy,

4. zwrot kosztów poniesionych przez pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne,
5. zwrot kosztów poniesionych przez pracodawców w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych wynikających z ich niepełnosprawności, oraz zwrot kosztów rozpoznania przez służby medycyny pracy tych potrzeb,
6. dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
7. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
8. dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
9. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
10. dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
11. dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
12. rehabilitacja dzieci i młodzieży w zakresie zadań wymienionych jak wyżej w punktach 6-11.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy osobom niepełnosprawnym w oparciu o ustawę o pomocy społecznej (m.in. jest to pomoc finansowa, usługowa, kierowanie do ośrodków wsparcia i domów pomocy społecznej). Ośrodek współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie świadczenia różnych form pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.

- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Kraków ul. Józefińska 14

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych to:

1. wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności,
2. wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności o wskazaniach do ulg i uprawnień (orzeczenia takie wydaje się osobom posiadającym już orzeczenia innych organów tj. ZUS, KRUS, MON i MSWiA – wydanych przed 01.01.1998 r.),
3. wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności osób przed ukończeniem 16 roku życia,
4. wydawanie legitymacji osoby niepełnosprawnej przed ukończeniem 16 roku życia,
5. wydawanie legitymacji osoby niepełnosprawnej dla osób po ukończeniu 16 roku życia.

- Grodzki Urząd Pracy w Krakowie ul. Wąwozowa 34

Do zadań Grodzkiego Urzędu Pracy wykonywanych przez Referat Obsługi Osób Niepełnosprawnych należy:

1. udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pomoc pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych lub zbliżonych do wymagań kwalifikacjach zawodowych,
2. udzielanie pracodawcom informacji o możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
3. informowanie osób niepełnosprawnych oraz pracodawców o sytuacjach na lokalnym rynku pracy i przewidywanych zmianach,
4. inspirowanie i organizowanie kontaktów osób niepełnosprawnych z pracodawcami,
5. objęcie poradnictwem zawodowym indywidualnym i grupowym osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w GUP,
6. świadczenie pomocy doradczej osobom niepełnosprawnym, zakładom pracy chronionej lub innym pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne,
7. inicjowanie i organizowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych w celu nauki zawodu, przekwalifikowania lub podwyższenia kwalifikacji,
8. współpraca z organami rentowymi,
9. doradztwo organizacyjno – prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne,
10. współpraca z organami administracji rządowej i organami jednostek samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi, fundacjami – w zakresie zatrudniania oraz rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Jednym z elementów infrastruktury miejskiej jest transport. Problem barier transportowych w Krakowie został częściowo rozwiązany. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji zakupiło ze środków własnych jak i ze środków finansowych PFRON, autobusy miejskie całkowicie przystosowane do transportu osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego. Zakupiono także niskopodłogowe tramwaje przystosowane do przewozu takich osób. Liczba środków komunikacji miejskiej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych nie zaspakaja w pełni potrzeb Krakowa. Nie wszystkie linie autobusowe a zwłaszcza tramwajowe są obsługiwane przez pojazdy przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Krakowie podaje, że wg stanu na dzień 3 kwietnia 2003 roku czterdzieści linii autobusowych i trzy tramwajowe (dwie tramwajowe tylko w części) obsługiwanych jest przez tabor niskopodłogowy. Obok Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej przewozem osób niepełnosprawnych zajmuje się prywatna firma, która oferuje przewozy osób niepełnosprawnych specjalnie przystosowanymi taksówkami. Dowóz osób niepełnosprawnych tymi pojazdami dotowany jest przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Krakowa. W obszarze likwidacji barier transportowych konieczna jest kontynuacja wymiany środków komunikacji miejskiej na całkowicie przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, przystosowanie przystanków komunikacji miejskiej poprzez niwelowanie różnic pomiędzy jezdnią a krawędzią przystanków, a także, na co zwracają uwagę szczególnie osoby słabowidzące, odpowiednie ich oznakowanie.

W Krakowie podejmowane są również działania polegające na uzupełnieniu sygnalizacji świetlnej na przejściach dla pieszych o sygnalizację dźwiękową, obniżaniu krawężników, budowie pochylni zjazdowych przy schodach. Powyższe prace realizowane są przez Zarząd Dróg i Komunikacji w Krakowie.

2.2. Pomoc udzielana osobom niepełnosprawnym przez Gminę Miejską Kraków w 2003 roku

Gmina Miejska Kraków podejmuje działania na rzecz osób niepełnosprawnych umożliwiające tym osobom dostęp do świadczeń edukacyjnych, zawodowych, socjalnych i zdrowotnych. Działania te podejmowane są w ramach realizacji zadań ustawowych oraz innych zadań we współpracy z organizacjami pozarządowymi jako partnerami społecznymi.

Urząd Miasta Krakowa - Wydział Spraw Społecznych w ramach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych zadań w 2003 r. wykonuje lub finansuje działania na rzecz osób niepełnosprawnych w następujących formach:

- dofinansowanie z budżetu Gminy Miejskiej Kraków do uczestnictwa około 4 200 osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych, imprezach integracyjnych, konferencjach w łącznej wysokości 85 050zł,
- dofinansowanie z budżetu Gminy Miejskiej Kraków do profilaktyki zdrowotnej, zaopatrzenia w lekarstwa i sprzęt rehabilitacyjny, poradnictwa specjalistycznego, prawnego i socjalnego oraz rehabilitacji i terapii około 1 600 osób niepełnosprawnych i ich rodzin w łącznej wysokości 57 250 zł,
- dofinansowanie z budżetu Gminy Miejskiej Kraków kampanii medialnej oraz edukacyjnej w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 1 000 zł.

Powyższe przedsięwzięcia realizowane są przez partnerów społecznych – organizacje pozarządowe w ramach „Programu Współpracy Miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi” przyjętego uchwałą Rady Miasta Krakowa.

- dofinansowanie z budżetu Gminy Miejskiej Kraków do transportu osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 550 000 zł (27 000 przewozów),
- programy profilaktyki zdrowotnej finansowane z budżetu Gminy Miejskiej Kraków dla 3 300 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 55 000 zł oraz wykonanie ok. 10 000 świadczeń zdrowotnych na łączną kwotę 39 400 zł,
- wydawanie osobom niepełnosprawnym około 3 500 kart parkingowych oraz około 2 000

legitymacji do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej w Krakowie.

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych zorganizował w 2003 r. akcję mającą na celu umożliwienie 215 osobom niepełnosprawnym udział w Ogólnokrajowym Referendum w sprawie wyrażenia zgody na ratyfikację traktatu dotyczącego przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej na łączną kwotę 20 920 zł – środki pochodziły z budżetu wojewody. Ponadto zorganizowano 19 przedsięwzięć o charakterze konferencji, spotkań, imprez sportowych, turystycznych, rekreacyjnych, i kulturalnych, w których uczestniczyło około 3 800 osób niepełnosprawnych. Ważnym zadaniem wykonywanym przez Pełnomocnika jest umożliwienie 50 osobom niepełnosprawnym skorzystania z pomocy wolontariuszy. Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych był współtwórcą Przewodnika turystycznego po Krakowie dla osób niepełnosprawnych mających problemy z poruszaniem się.

W 2003 r. została uruchomiona rezerwa w budżecie na rok 2003 r. w Gminie Miejskiej Kraków w wysokości 1 000 000 zł. Przeznaczono ją na sfinansowanie likwidacji barier architektonicznych w budynkach jednostek organizacyjnych Miasta oraz budynkach użyteczności publicznej: w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Filii nr 9, oś. Teatralne 9, w Domu Pomocy Społecznej ul. Babińskiego 25, w NZOZ ul. Tetmajera, w NZOZ os. Na Skarpie, w NZOZ ul. Strzelców 15, w NZOZ ul. Ułanów 29a, w NZOZ os. Urocze 2., w NZOZ os. Centrum B 11, w NZOZ al. Pokoju 2, w NZOZ ul. Radomska 3, w Zespole Szkół Specjalnych nr 11 – Gimnazjum Specjalne nr 62 ul. Dobczycka 20 oraz w Miejskim Szpitalu Specjalistycznym im. G. Narutowicza ul. Prądnicka. Dzięki realizacji tego przedsięwzięcia nieograniczona liczba osób niepełnosprawnych ma ułatwiony dostęp do tych budynków. W ramach tych środków zakupiono również samochód „bus” do przewozu osób niepełnosprawnych.

Urząd Miasta Krakowa - Wydział Edukacji w ramach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych zadań w 2003 r. wykonuje lub finansuje działania na rzecz osób niepełnosprawnych w następujących formach:

- finansowanie z budżetu Gminy Miejskiej Kraków dowozu 350 uczniów niepełnosprawnych do szkół na łączną kwotę 900 500 zł,

- finansowanie z budżetu Gminy Miejskiej Kraków działalności szkół i placówek specjalnych na łączną kwotę 65 246 000 zł. Placówki oświatowe zapewniają opiekę i realizację obowiązku szkolnego ponad 4 000 dzieci niepełnosprawnych,
- finansowanie z budżetu Gminy Miejskiej Kraków działalności 231 oddziałów klas integracyjnych w szkołach ogólnodostępnych na łączną kwotę 10 173 000 zł dla 1 125 uczniów niepełnosprawnych.

Wydział Edukacji wydał w 2003 r. Krakowski informator szkolnictwa specjalnego dla uczniów i rodziców.

Grodzki Urząd Pracy w ramach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych zadań w 2003 r. ze środków Funduszu Pracy i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych podejmuje działania w następujących formach:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla około 1300 osób niepełnosprawnych, w efekcie czego około 600 osób w 2003 r. podjęcie zatrudnienie,
- pozyskanie 370 ofert pracy na wolnym rynku pracy ,
- inicjowanie i organizowanie szkoleń dla 170 osób niepełnosprawnych, na łączną kwotę 250 000 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych zadań w 2003 r. udziela pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom w następujących formach:

- pomoc pieniężna (m.in. zasiłki stałe, renty socjalne, składki na ubezpieczenie zdrowotne, zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne, dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego, dofinansowanie do zakupu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych) z budżetu Gminy Miejskiej Kraków , budżetu wojewody , Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 12 090 osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom na łączną kwotę 30 322 782 zł, w tym m. in. na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla około 350 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 1 800 000 zł,
- pomoc rzeczowa (m.in. posiłki w barach, szkołach, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze) finansowana z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, budżetu wojewody 4 300 osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, na łączną kwotę 6 871 095 zł,
- pomoc półstacjonarna - korzystanie z usług w ośrodkach wsparcia pobytu dziennego i warsztatach terapii zajęciowej przez 1 499 osób niepełnosprawnych, na łączną kwotę

8 582 192 zł finansowanych z dotacji wojewody, budżetu Gminy Miejskiej Kraków oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

- pomoc stacjonarna - korzystanie z usług o określonym standardzie w domach pomocy społecznej przez 2 242 osoby niepełnosprawne, na łączną kwotę 42 316 266 zł finansowanych z dotacji wojewody oraz budżetu Gminy Miejskiej Kraków,
- pożyczka na rozpoczęcie indywidualnej działalności gospodarczej oraz częściowy zwrot pracodawcom kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w łącznej wysokości 1 743 032 zł obejmujące 452 osoby niepełnosprawne.

W 2003 r. rozpocznie działalność dziesiąty warsztat terapii zajęciowej przeznaczony dla 25 osób niepełnosprawnych intelektualnie, tworzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w oparciu o umowę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Przedsięwzięcie jest w 90% finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, natomiast pozostałe 10% wnosi TPD.

Jednym z projektów realizowanych przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej wspólnie ze Stowarzyszeniem Rodzin „Zdrowie Psychiczne” i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej jest utworzenie w 2003 r. jednego z nielicznych w Polsce Zakładu Aktywności Zawodowej – hotel i restauracja „U Pana Cogito”. W jednostce tej znalazło zatrudnienie 16 osób niepełnosprawnych psychicznie.

Ponadto od 2002 r. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizuje projekt pn.: „Schizofrenia – Otwórzcie Drzwi”. Celem programu jest przeciwdziałanie dyskryminacji i marginalizacji osób chorych na schizofrenię poprzez edukację, tworzenie programów rehabilitacyjnych, projektów pracy i zatrudnienia. W ramach projektu m.in. dwukrotnie zorganizowano w Krakowie Ogólnopolski Dzień Solidarności z Osobami Chorymi na Schizofrenię.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2003 r. organizuje i współorganizuje wspólnie z partnerami społecznymi oraz partnerami zagranicznymi, przedsięwzięcia o charakterze konferencji, seminariów poświęconych tematyce osób niepełnosprawnych oraz imprezy integracyjne z udziałem osób niepełnosprawnych. W 2003 r. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zostanie dofinansowany sport, kultura, rekreacja i turystyka około 2 200 osób niepełnosprawnych uczestniczących w imprezach integracyjnych na łączną kwotę 200 000 zł.

Działający w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w 2003 r. wyda około 9 000 orzeczeń o stopniu

niepełnosprawności oraz około 2 500 orzeczeń o niepełnosprawności, a także około 3 500 legitymacji osób niepełnosprawnych. Zadanie to finansowane jest z budżetu wojewody w wysokości 630 391 zł.

3. Cel strategiczny: Zapewnienie warunków, możliwie pełnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej Gminy Miejskiej Kraków

Priorytety szczegółowe:

3.1. Priorytet 1: Sporządzenie diagnozy w zakresie niepełnosprawności w odniesieniu do społeczności lokalnej Gminy Miejskiej Kraków

Zadania:

1. Budowa bazy danych opisujących populację osób niepełnosprawnych.
2. Budowa bazy danych instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym.
3. Udostępnienie zebranych informacji z zakresu problematyki niepełnosprawności, organizacjom, instytucjom, osobom niepełnosprawnym oraz zainteresowanym mieszkańcom wspólnoty samorządowej Gminy Miejskiej Kraków.

Zakładane rezultaty:

- poznanie skali niepełnosprawności występującej w społeczności lokalnej Gminy Miejskiej Kraków,
- identyfikacja problemów osób niepełnosprawnych,
- identyfikacja zasobów osób niepełnosprawnych,
- poprawa przepływu informacji pomiędzy organizacjami i instytucjami funkcjonującymi w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym,
- wzrost świadomości mieszkańców Krakowa, poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej,

- wzrost świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie kierowanych do nich usług, form pomocy oraz możliwości wykorzystania własnego potencjału i przysługujących im uprawnień.

Uzasadnienie wyboru priorytetu:

Gmina Miejska Kraków nie dysponuje obecnie szczegółowymi i jednolitymi danymi na temat populacji osób niepełnosprawnych. Poszczególne instytucje i organizacje posiadają wycinkowe dane, nie obrazujące rzeczywistej wielkości populacji niepełnosprawnych mieszkańców Krakowa, a także zakresu problematyki związanej z tą grupą osób. Szacuje się, że w Krakowie jest ponad 2 600 dzieci niepełnosprawnych w przedziale wiekowym 0 - 14 lat i ponad 135 500 osób niepełnosprawnych w wieku powyżej 15 lat. Posiadanie szczegółowej bazy na temat osób niepełnosprawnych, usprawni prawidłową realizację zadań, a także umożliwi rozpoznanie rzeczywistych potrzeb osób niepełnosprawnych i ich rodzin; kierowanie pomocy w miejsce i w zakresie jakim jest ona potrzebna. Baza ta umożliwi także osobom niepełnosprawnym i innym zainteresowanym dostęp do aktualnej informacji na temat form pomocy a także instytucji, do których można zwrócić się z prośbą o pomoc nie tylko finansową. Na bieżąco aktualizowana baza danych pozwoli władzom miasta na kreowanie polityki przyjaznej osobom niepełnosprawnym.

<i>PRIORYTETY</i>	<i>ZADANIA</i>	<i>WSKAŹNIKI REZULTATU</i>
Sporządzenie diagnozy w zakresie niepełnosprawności w odniesieniu do społeczności lokalnej Gminy Miejskiej Kraków.	Budowa bazy danych opisujących populację osób niepełnosprawnych. Budowa bazy danych instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym. Udostępnienie zebranych informacji z zakresu problematyki niepełnosprawności, organizacjom, instytucjom, osobom niepełnosprawnym oraz zainteresowanym mieszkańcom wspólnoty samorządowej Gminy Miejskiej Kraków.	Zdiagnozowanie populacji około 138 000 osób niepełnosprawnych oraz około 400 podmiotów działających w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym

Realizatorzy: Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Krakowa, Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Grodzki Urząd Pracy, organizacje pozarządowe.

Źródła finansowania: budżet Gminy Miejskiej Kraków, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3.2. Priorytet 2: Przeciwdziałanie marginalizacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Zadania:

1. Pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe kierowane do osób niepełnosprawnych.
2. Aktywna polityka pozyskiwania pracodawców służąca tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
3. Udzielanie pożyczek osobom niepełnosprawnym, na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
4. Zlecenie szkoleń zawodowych i przekwalifikowanie zawodowe osób niepełnosprawnych.
5. Edukacja osób niepełnosprawnych w zakresie poruszania się po rynku pracy.
6. Pozyskanie partnera do utworzenia specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego.
7. Promocja nowych form zatrudniania osób niepełnosprawnych.
8. Informowanie pracodawców i osób niepełnosprawnych o specyfice lokalnego rynku pracy, regulujących go aktach prawnych i przewidywanych zmianach w tym zakresie.
9. Pozyskiwanie partnerów do tworzenia zakładów aktywności zawodowej oraz warsztatów terapii zajęciowej, dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Zakładane rezultaty:

- Zmniejszenie wskaźnika bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.
- Powstanie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Zwiększenie potencjału osób niepełnosprawnych w zakresie możliwości zatrudnienia.
- Wzrost świadomości osób niepełnosprawnych i pracodawców w zakresie możliwości zatrudnienia.
- Poszerzenie zakresu form zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie wyboru priorytetu:

Praca jest dla osób niepełnosprawnych, podobnie jak dla ludzi zdrowych podstawowym źródłem dochodu. Posiadanie własnego dochodu ma szczególne znaczenie dla osób nie otrzymujących renty oraz mających rodzinę na utrzymaniu. Ważne jest także to, że osoby niepełnosprawne mają dość wysokie wydatki na cele zdrowotne, które przy niewielkich dochodach stanowią znaczne obciążenie dla domowego budżetu. Istotne jest także to, że wykonywanie pracy daje osobie niepełnosprawnej poczucie przydatności w społeczeństwie, a co za tym idzie wzmocnienie poczucia własnej wartości tych osób. Zatrudnienie umożliwia włączenie się osób niepełnosprawnych do życia społecznego.

W społeczeństwie polskim żyje ponad pięć milionów osób niepełnosprawnych. Pracujące osoby niepełnosprawne stanowią zaledwie 5,9% ogółu pracujących. Aktywność zawodową wykazuje niewiele ponad 25% populacji niepełnosprawnych. Oznacza to, że prawie 75% niepełnosprawnych jest biernych zawodowo, czyli znajduje się poza obszarem rynku pracy. W Krakowie w Grodzkim Urzędzie Pracy przeciętnie zarejestrowanych jest około 1000 niepełnosprawnych osób bezrobotnych lub poszukujących pracy, ale należy przyjąć, że osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej, mogących podjąć jakiegokolwiek zatrudnienie jest znacznie więcej.

Istotnym problemem z jakim borykają się osoby niepełnosprawne poszukujące pracy jest niemożliwość znalezienia odpowiedniego zatrudnienia. Obecna sytuacja na lokalnym rynku pracy nie sprzyja zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Likwidacja większości ulg dla pracodawców, brak możliwości uzyskania zwrotu kosztów utworzenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych zniechęciła pracodawców do zatrudniania tych osób. Niejednokrotnie osoby niepełnosprawne nie posiadają umiejętności efektywnego poszukiwania pracy, zwłaszcza zaprezentowania przyszłemu pracodawcy swojej oferty w taki sposób, by była ona atrakcyjna dla pracodawcy. Ważne jest także zapewnienie odpowiedniego systemu szkoleń i przekwalifikowań zwłaszcza, że dynamiczne zmiany w procesach technologicznych powodują szybką dezaktualizację posiadanych kwalifikacji i umiejętności. Konieczne zatem staje się uruchamianie różnych środków, z jednej strony ułatwiających osobom niepełnosprawnym podjęcie pracy, a z drugiej motywujących pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych.

PRIORYTETY	ZADANIA	WSKAŹNIKI REZULTATU
Przeciwdziałanie marginalizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe kierowane do osób niepełnosprawnych. 2. Aktywna polityka pozyskiwania pracodawców służąca tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 3. Udzielanie pożyczek osobom niepełnosprawnym, na rozpoczęcie działalności gospodarczej. 4. Zlecenie szkoleń zawodowych i przekwalifikowanie zawodowe osób niepełnosprawnych. 5. Edukacja osób niepełnosprawnych w zakresie poruszania się po rynku pracy. 6. Pozyskanie partnera do utworzenia specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego. 7. Promocja nowych form zatrudniania osób niepełnosprawnych. 8. Informowanie pracodawców i osób niepełnosprawnych o specyfice lokalnego rynku pracy, regulujących go aktach prawnych i przewidywanych zmianach w tym zakresie. 9. Pozyskiwanie partnerów do tworzenia zakładów aktywności zawodowej oraz warsztatów terapii zajęciowej, dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej. 	Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych aktywnych na rynku pracy o około 100 każdego roku realizacji Programu

Realizatorzy: Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Grodzki Urząd Pracy, organizacje pozarządowe.

Źródła finansowania: budżet Gminy Miejskiej Kraków, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy

3.3. Priorytet 3: Integracja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania:

1. Przeprowadzenie kampanii medialnych oraz edukacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.
2. Organizowanie imprez integracyjnych o charakterze konferencji, spotkań, przedsięwzięć sportowych, turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych i innych.
3. Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu tworzenia sieci wolontariuszy, pomagających osobom niepełnosprawnym.
4. Utworzenie stanowiska informacji oraz platformy internetowej, kierowanych do osób niepełnosprawnych.
5. Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu rozszerzania środowiskowych form pomocy kierowanych do osób niepełnosprawnych.
6. Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu tworzenia ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych.
7. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w celu rozwijania umiejętności społecznych oraz poprawy psycho-fizycznej sprawności osób niepełnosprawnych.
8. Poradnictwo specjalistyczne oraz prawne w zakresie problemów alkoholowych oraz przemocy domowej.
9. Realizacja programu profilaktyki zdrowotnej osób niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia – Zdrowy Kraków 2004 – 2006.
10. Skatalogowanie potrzeb w zakresie likwidacji barier funkcjonalnych i sukcesywna likwidacja barier.
11. Likwidacja barier funkcjonalnych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
12. Przyznawanie osobom niepełnosprawnym mieszkań z mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków.
13. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny.
14. Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, tworzenie tzw. ognisk wczesnego wspomaganie dzieci.
15. Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.

Zakładane rezultaty:

- Podniesienie świadomości społecznej w zakresie właściwych postaw w odniesieniu do osób niepełnosprawnych.
- Rozszerzenie i zwiększenie dostępności form pomocy kierowanych do osób niepełnosprawnych.
- Podniesienie świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im uprawnień i wykorzystywania własnego potencjału i możliwości.
- Poprawa dostępności osób niepełnosprawnych w konsumpcji dóbr wyższych.
- Poprawa jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie wyboru priorytetu:

Osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli – bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne mają prawo do uzyskania niezbędnych środków, umożliwiających wyrównanie zmniejszonych w skutek niepełnosprawności szans w korzystaniu z przysługujących im praw. Zatem wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być podejmowane z poszanowaniem suwerenności jednostki i jej prawa do dokonywania samodzielnych wyborów życiowych. Jednym z elementów Programu na rzecz osób niepełnosprawnych jest stworzenie warunków, zapewniających możliwie pełne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w środowisku. Wymaga to podjęcia szeregu działań, zmierzających do stworzenia takich warunków, by osoby niepełnosprawne mogły samodzielnie funkcjonować w środowisku. Ważnym problemem są istniejące bariery architektoniczne i urbanistyczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej, a także bariery transportowe wynikające z niedostatecznego dostosowania infrastruktury komunikacyjnej. Pełnej asymilacji sprzyjają także podniesienie świadomości społecznej o potrzebach osób niepełnosprawnych, eliminacja zjawiska niechęci i uprzedzeń społecznych.

<i>PRIORYTETY</i>	<i>ZADANIA</i>	<i>WSKAŹNIKI REZULTATU</i>
-------------------	----------------	----------------------------

<p>Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie kampanii medialnych oraz edukacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych. 2. Organizowanie imprez integracyjnych o charakterze konferencji, spotkań, przedsięwzięć sportowych, turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych i innych. 3. Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu tworzenia sieci wolontariuszy pomagających osobom niepełnosprawnym. 4. Utworzenie stanowiska informacji oraz platformy internetowej kierowanych do osób niepełnosprawnych. 5. Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu rozszerzania środowiskowych form pomocy kierowanych do osób niepełnosprawnych. 6. Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu tworzenia ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych. 7. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w celu rozwijania umiejętności społecznych oraz poprawy psycho-fizycznej sprawności osób niepełnosprawnych. 8. Poradnictwo specjalistyczne oraz prawne w zakresie problemów alkoholowych oraz przemocy domowej. 9. Realizacja programu profilaktyki zdrowotnej osób niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia – Zdrowy Kraków 2004 -2006. 10. Skatalogowanie potrzeb w zakresie likwidacji barier funkcjonalnych i sukcesywna likwidacja barier. 11. Likwidacja barier funkcjonalnych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. 12. Przyznawanie osobom niepełnosprawnym mieszkań z mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków. 13. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny. 14. Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, tworzenie tzw. ognisk wczesnego wspomaganie dzieci 15. Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom. 	<p>Poprawa funkcjonowania społecznego około 60% populacji osób niepełnosprawnych w trakcie realizacji Programu</p>
---	---	--

Realizatorzy: Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Krakowa, Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Grodzki Urząd Pracy, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji, Zarząd Budynków Komunalnych, Zarząd Gospodarki Komunalnej, organizacje pozarządowe, lokalne media.

Źródła finansowania: budżet Gminy Miejskiej Kraków, dotacje i subwencje budżetowe, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki pozyskane od sponsorów.

4.4. Priorytet 4: Zapewnienie właściwych warunków realizacji zadań pomocy osobom niepełnosprawnym

Zadania:

1. Inicjowanie działań w zakresie przestrzegania praw osób niepełnosprawnych oraz tworzenia przepisów prawa powszechnie obowiązującego i prawa miejscowego.
2. Koordynacja i korelacja działań organizacji pozarządowych, funkcjonujących na polu pomocy osobom niepełnosprawnym.
3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań pomocy osobom niepełnosprawnym.
4. Podniesienie profesjonalizmu służb działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zakładane rezultaty:

- Podniesienie efektywności i jakości realizowanych zadań w oparciu o obowiązujący system prawny.
- Zapewnienie ciągłości finansowania realizowanych zadań.
- Podniesienie świadomości społecznej w zakresie przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie wyboru priorytetu:

Osiągnięcie wysokiej efektywności świadczonej pomocy osobom niepełnosprawnym, wymaga podjęcia działań zmierzających do skoordynowania pracy służb, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych. W tym celu konieczne jest inicjowanie i konsultowanie projektów zmian obowiązującego prawa, wychodzenie z inicjatywą ustawodawczą; stwarzanie tym samym możliwości rozszerzenia zakresu świadczonej osobom niepełnosprawnym pomocy. Dla prawidłowej realizacji przedsięwzięć na rzecz osób niepełnosprawnych, wymagane jest podjęcie działań zmierzających do pozyskania partnerów społecznych, a także dodatkowych źródeł finansowania. Ważnym celem Programu jest także podniesienie profesjonalizmu służb działających na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez inicjowanie szkoleń i konferencji. Wskazane jest także podniesienie świadomości społecznej Gminy Miejskiej Kraków w zakresie przestrzegania praw osób niepełnosprawnych, prowadzące do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

PRIORYTETY	ZADANIA	WSKAŹNIKI REZULTATU
Zapewnienie właściwych warunków realizacji zadań pomocy osobom niepełnosprawnym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie działań w zakresie przestrzegania praw osób niepełnosprawnych oraz tworzenia przepisów prawa powszechnie obowiązującego i prawa miejscowego. 2. Koordynacja i korelacja działań organizacji pozarządowych funkcjonujących na polu pomocy osobom niepełnosprawnym. 3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań pomocy osobom niepełnosprawnym. 4. Podniesienie profesjonalizmu służb działających na rzecz osób niepełnosprawnych. 	Poprawa jakości i efektywności usług kierowanych do całej populacji niepełnosprawnych, mieszkańców Krakowa.

Realizatorzy: Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Krakowa, Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Krakowa, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Grodzki Urząd Pracy, organizacje pozarządowe.

Źródła finansowania: budżet Gminy Miejskiej Kraków, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Adresaci Programu:

Adresatami Programu są osoby niepełnosprawne i ich rodziny, pracodawcy, instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych, administratorzy obiektów użyteczności publicznej, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, mieszkańcy Krakowa.

4. Zasady wdrażania Programu

Program jest dokumentem perspektywicznym, rysującym w sposób generalny kierunki prowadzonej działalności, stąd cele muszą odznaczać się stosunkowo dużym stopniem ogólności i dłuższą perspektywą czasową. Szczegółowe sposoby realizacji celów będą określone harmonogramem podejmowanych działań na każdy rok kalendarzowy w formie aneksu.

Narzędziem służącym realizacji programu będą m.in. projekty. Stanowią one mają konkretyzację działań niezbędnych do osiągnięcia celów programu. Ze względu na większy stopień szczegółowości, w stosunku do Programu, charakteryzować się one będą krótszym horyzontem czasowym.

Projekty będą budowane w oparciu o koncepcje zgłaszane przez uczestników systemu pomocy społecznej, instytucje i partnerów społecznych. Przy tworzeniu projektów wykorzystany zostanie dorobek dotychczasowych konsultacji społecznych.

W zależności od rangi projektów przybierać one będą postaci:

- Uchwał Rady Miasta,
- Zarządzeń Prezydenta,
- Zarządzeń Dyrektorów jednostek będących realizatorami Programu.

5. Zasady monitorowania Programu

Monitoring Programu będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji ilościowych i jakościowych zmian wybranych mierników, mającym na celu zapewnienie informacji na temat skuteczności podejmowanych działań oraz ich zmianę w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami. Poprzez ustalenie zasad procesu monitoringu, zapewniona zostanie bieżąca i etapowa kontrola realizacji Programu.

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Prezydent Miasta Krakowa.

Koordynatorem Programu odpowiedzialnym za monitoring jest Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych.

Monitoring Programu obejmował będzie następujące działania:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji celów strategicznych,
- prowadzenie analiz porównawczych i tematycznych,
- przygotowywanie cyklicznych sprawozdań ukazujących stopień realizacji Programu w poszczególnych priorytetach,

- ocenę osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów i działań,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a osiągniętymi rezultatami,
- analizę przyczyn rozbieżności oraz identyfikację obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych,
- planowanie zmian w Programie oraz wdrożenie przyjętych działań.

Bieżące działania podejmowane w ramach monitoringu Programu, dadzą obraz postępu w realizacji poszczególnych przedsięwzięć. Natomiast w perspektywie długofalowej monitoring umożliwi obserwację dynamiki realizacji celów oraz zmian strukturalnych.